

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: M. Țurcan)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N.Budăi, A.Malfi, I.Muruianu)

Î N C H E I E R E

19 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Bejenaru Gheorghe,
reprezentat de avocatul Balaban Sergiu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Bejenaru
Gheorghe împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului
moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 22 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 17 octombrie 2018 Bejenaru Gheorghe a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la încasarea cheltuielilor de
judecată de la bugetul de stat în mărime de 4 000 de lei și repararea prejudiciului
moral în sumă de 100 000 de lei.

În motivarea acțiunii reclamantul Bejenaru Gheorghe a indicat că, la data de
16 august 2017, în urma întocmirii procesului-verbal de constatare a contravenției
prevăzute de art.242 Cod Contravențional, agentul constator a decis pornirea
procesului contravențional în temeiul art. 243 Cod Contravențional.

A menționat că, prin hotărârea din 20 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău
sediul Centru, Bejenaru Gheorghe a fost recunoscut vinovat de săvârșirea
infrațiunii prevăzute de art. 243 Cod Contravențional și i-a fost aplicată
sanțiunea privarea dreptului de a conduce autovehicule pe o perioadă de 2 ani.

A relatat că, prin decizia din 09 noiembrie 2017 a Colegiului Penal al Curții de
Apel Chișinău, s-a dispus casarea hotărârii din 20 septembrie 2017 a Judecătoriei
Chișinău sediul Centru și s-a dispus rejudecarea cauzei în prima instanță de către
alt complet de judecată.

A susținut că, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 03 mai
2018, a fost încetat procesul contravențional în privința lui Bejenaru Gheorghe pe
motivul lipsei faptei contravenției.

A declarat că, prin decizia irevocabilă a Colegiului Penal al Curții de Apel
Chișinău din 22 august 2018, a fost respins recursul agentului constator,
Stanislav Nicolai și s-a menținut fără modificări hotărârea din 03 mai 2018 a
Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

A comunicat că, pentru apărarea drepturilor și intereselor sale, a încheiat contract de asistență juridică cu avocatul Balaban Sergiu, căruia i-a achitat pentru serviciile oferite suma de 4000,00 lei.

A accentuat că, potrivit art. 383 alin.(1) Cod Contravențional și art. 7 alin. (1) al Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, urmează să i se repare cheltuielile suportate în proces, dacă prin hotărâre definitivă, este declarată nevinovată sau răspunderea sa contravențională este înlăturată.

A specificat că, prin acțiunile organelor judiciare a suportat un prejudiciu moral, care i-a fost cauzat prin întocmirea netemeinică a procesului - verbal cu privire la comiterea contravenției, aplicarea sancțiunii și prin acțiunile ilegale repetate ale organelor judiciare cât și prin faptul că a fost lipsit de automobil și supus la unele cheltuieli netemeinice și inutile.

A relatat ca temei de drept prevederile art. 383 alin (1) și (3) Cod Contravențional; art. 3 alin (1) lit. d), art. 3 alin. (2), art. 7 lit. e) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Prin hotărârea din 21 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a respins acțiunea.

Prin decizia din 22 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel declarată de Bejenaru Gheorghe, reprezentat de avocatul Balaban Sergiu și s-a menținut hotărârea din 21 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că în virtutea prevederilor art. 3 alin.(1) lit. d) din Legea nr.1545 este cert stipulat că, în conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată.

Instanța de apel a accentuat că prevederile Legii nr.1545 au un caracter exhaustiv și imperativ.

Drept consecință, pentru alte situații, distincte de cele indicate în art. 3 din Legea nr.1545 din 25.02.1998 nu este aplicabilă, or, acest fapt a fost concretizat în propoziția a doua din alin. (1) art. 13 al Legii sus menționate: „Prejudiciul material și moral cauzat prin aplicarea ilicită a amenziilor contravenționale de către alte organe decât instanța de judecată se repară de către aceste organe”.

Totodată, instanța de apel a susținut că potrivit alin.(2) lit. u) art.384 Cod contravențional persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională, iar alin.(31) indică că dreptul prevăzut la alin. (2) lit. u) se oferă doar în cazul în care prin hotărâre judecătorească definitivă s-a constatat caracterul ilicit al acțiunilor sau al inacțiunilor autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

Din acest punct de vedere, în opinia instanței de apel, este îndubitabil faptul că prezentei spețe nu îi sunt aplicabile cerințele Legii nr.1545, or, tragerea la răspundere contravențională a apelantului-recurent a fost operată exclusiv de organul de poliție.

Instanța de apel a concluzionat că, ținând cont de faptul că în prezentul proces reclamantul-apelant invocă repararea de prejudicii, cauzate în rezultatul unui proces contravențional, care nu s-a soldat cu acțiuni de supunere ilegală la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată, este evident faptul că Ministerul Justiției nu este responsabil de repararea acestui prejudiciu și, deci, nu este pârțul corespunzător.

Instanța de apel a considerat corectă concluzia primei instanțe cu privire la respingerea acțiunii integral, constatându-se inexistența dreptului reclamantului-apelant de a cere și obliga pârțul-intimat la încasarea prejudiciului solicitat.

La 30 decembrie 2020 prin intermediul poștei electronice și la 04 ianuarie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Bejenaru Gheorghe, reprezentat de avocatul Balaban Sergiu a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea cererii de recurs s-a invocat prevederile art.432 alin.(2) lit. c), alin.(4) Cod de procedură civilă. Mai mult ca atât, instanțele ierarhic inferioare eronat au constatat faptul că nu sunt întrunite condițiile art.3 alin.(1) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998.

Conform art.434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Cu referire la termenul de declarare a recursului instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei din 22 octombrie 2020 la data de 25 noiembrie 2020 (f.d.200). Prin urmare, cererea de recurs declarată la 30 decembrie 2020 prin intermediul poștei electronice și la 04 ianuarie 2021, prin intermediul oficiului poștal de către Bejenaru Gheorghe, reprezentat de avocatul Balaban Sergiu, se consideră depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin notificarea din 26 ianuarie 2021, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat intimațiilor copia recursului și i-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Prin referința depusă la 10 februarie 2021 Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne a depus referință prin care a solicitat respingerea cererii de recurs depusă de Bejenaru Gheorghe, reprezentat de avocatul Balaban Sergiu cu menținerea deciziei instanței de apel.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate cu art.432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a

normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt. Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Bejenaru Gheorghe, reprezentat de avocatul Balaban Sergiu.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de Bejenaru Gheorghe, reprezentat de avocatul Balaban Sergiu, împotriva deciziei din 22 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru